

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Humanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Dvb. 1. Vtrum concessio Indulgentiarum formaliter sit absolutio à pœnis
debitus; an solutio pro iisdem ex thesauro Ecclesiæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

Archidiaconus, Panormitanus, Innocentius, Aluarus, Cardinalis Sabarella, & Bernardus Glossator Decretalium; quos citat Angelus & Rosella.

Sed contrarium est verius, quod tenent communiter reliqui Doctores, & iura ab alijs citata non probant illud; vt recte Nauarrus docet.

DVBIVM IV.

Verum is, qui iure potestatem non habet Indulgentias conferendi, possit hanc consuetudine obtinere?

16

Respondeo: Si Pontifex omnino ignoret illam consuetudinem, aut cognita improbet, nulla per eam acquiritur potestas in Indulgentias. Nam potestas remittendi poenas in iudicio Dei debitas, non nisi vera auctoritate à Christo descendente, haberi potest. Si autē consuetudo illa Pontifici sit perspecta, & sic tolerata, vt approbari tacite videatur, tunc per eam verum ius acquiritur. Nam sicut ipse potest hoc ius conferre expressa voluntate, ita etiam tacite approbatione. Ita docet Antonius Corduba quaest. 10.

CAPVT II.

Quid sint Indulgentia.

DVBIVM I.

Verum concessio Indulgentiarum formaliter sit absolutio à poenis debitis; an solutio pro ipsdem ex thesauro Ecclesiae?

17 Tres sententia.

Sunt tres sententiae. Prima est Francisci Maronij, Esse meram absolutioem à poenis peccatorum ex potestate Clauium, sine interuentu solutionis; quia putat non extare thesaurum vnde fiat solutio.

Secunda sententia est in altero extremo, scilicet, Esse solummodo solutionem pro debito poenarum. Ita Durand. in 4. dist. 20. q. 3. & 5. Palud. eadem dist. q. 4. D. Antonius 1. p. tit. 10. c. 3. Siluester Verbo Indulgentia, num. 3. & fauet D. Thomas hic qu. 25. art. 1. ad 2.

Quid sit indulgentia r i 140 rum?

Tertia sententia est media. Pro qua Dico Primò, Indulgentia, quae datur viuus, est absolutio à poena debita; interueniente tamen applicatione satisfactionum ex thesauro ad iustam poenae illius compensationem. Ita tenet Abulensis q. 90. in c. 16. Matthaei, Caiet. Tract. 15. c. 5. & 6. in tomo 1. Opusculorū. Dom. Soto d. 21. q. 2. a. 3. Petrus Soto lect. 2. de Indulgentijs. Richardus à Media-villā dist. 20. circa tertium principale, quaest. 1. & 3. Eandem insinuat D. Thomas in 4. dist. 20. art. 3. quaestiuicula 1.

Probarur, esse veram Absolutioem.

Prima Pars Probarur Primò: Quia concessio Indulgentiarum est actus potestatis Clauium; vt patet ex dictis dub. 1. c. 1. Atqui concessio Indulgentiarum non pertinet ad potestatem Ordinis, vt omnes fatentur; nam Episcopus ante consecrationem Indulgentias conferre potest: ergo ad potestatem iurisdictionis: ergo Ecclesia in concessione Indulgentiarum vtitur iurisdictione, & iuridicè absoluit à poenis peccatorum. Cōfirmatur ex nomine: quia non ille qui soluit pro altero, dicitur indulgere ei poenam, sed qui ex auctoritate eam remittit.

Probarur Secundò: Ex Capit. Quod autem, de Pœnitentijs & remiss. vbi Alexander III. aperte

respondet, Episcopus non posse conferre Indulgentias, nisi suis subditis, eaque alijs nō prodesset. Quia, inquit, nemo nisi à suo Iudice ligari, vel absolui potest: aperte ergo sentit concessionem Indulgentiarum esse iuridicam absolutionem.

Probarur Tertiò: Indulgentiae passim in iure & literis Pontificum, quibus conceduntur, vocantur peccatorū absolutiones, relaxationes, remissiones, cōdonationes. Vide Cap. Quod autē. Cap. Quod ex eo. Et Cap. Nostro, de Pœnit. & remission. Et Extrauagantem Bonifacij VIII. quae incipit, Antiquorum, eodē tit. inter Extrauagantes. Et Bullā Martini V. in fine Concilij Cōstantiensis. Et epistolā Gregorij VII. ad Clerum & populum Belluacensem.

Probarur Quartò: Quia aliqui priuatus possent cōcedere Indulgentias; potest enim per suas satisfactiones pro alterius debito soluere. Similiter Sacerdos in sacrificio Missae diceretur concedere Indulgentias; applicat enim Christi satisfactiones ad remissionem poenae temporalis. Quae tamen absurdè dicerentur. Constat ergo Indulgentias viuorum esse veram absolutionem.

Secunda Pars, Quod etiam interueniat dispensatio thesauri, certissima est, quidquid dixerit Michael Medina. Primò: Quia id aperte asseritur in Extrauagante, Vnigenitus. Secundò: Quia in Bulla Leonis X. cōtra Lutherum, damnatur iste articulus: Thesaurus, vnde Papa dat Indulgentias, nō est Christi & Sanctorū: qui tamē articulus verissimus esset, si nulla interueniret thesauri dispensatio. Tertiò: Remittere poenā sine vllā cōpensatione, est eius, qui habet supremam & independentem potestatem, qualis est in Deo; atqui Papa non habet potestatem, nisi Vicarij Christi; ac proinde nō potest remittere, nisi pro vt statuit Christus, qui pro omni culpā & poenā satisfecit. Quartò: In Sacramento poenitentiae peccator nō absoluitur à culpa vel à poena, nisi intercedente applicatione pretij Sanguinis Christi. Alia quoque Sacramēta nō liberant à culpā vel poena, nisi eiusdem pretij interuētū, iuxta illud 1. Ioā. 1. Sanguis Iesv Christi Filij Dei emūdat nos ab omni peccato: ergo multò minùs extra Sacramētū poterit quis absolui à poena, nisi eodem pretio mediante.

18 Probarur etiam interuenire thesauri dispensatione.

18 Probarur etiam interuenire thesauri dispensatione.

Notandū tamen, Quando Pontifex à poenā absoluit, non requiri aliquem actū, quo significet se applicare satisfactiones Christi & Sanctorum, aut soluere Deo per eandem. Nā hoc ipso, quo absoluit virtute Clauium, implicite censetur hanc applicationem & solutionē facere: sicut quando Sacerdos in Sacramento Pœnitentiae absoluit, non debet expressè intendere applicare pretiū Sanguinis Christi ad peccatorum expiationē, aut ad soluendum Deo pro debito peccatorū: nam satis hoc intendere censetur, dum intendit conferre Sacramētum. Si tamen expressè vellet non applicare has satisfactiones, & sola virtute Clauium absolueret, nihil efficeret; quia talis potestas non est in Ecclesia.

Hee dispensatio non debet fieri actu expresso.

Dico Secundò: Indulgentia, quae datur mortuis, non est absolutio facta per Ecclesiam, sed solutio & oblatio pretij, vt à Deo absoluantur. Sed de hoc infra.

Quid Indulgentia mortuorum?

Obijcitur Primò: Pontifex potest consequi Indulgentias, quas ipse alijs concedit: atqui non potest seipsum absolueret, quia nemo in seipsum iurisdictionem exercere, aut alteri in se eam tribuere potest, quidquid alij dixerint: ergo Indulgentia quae datur viuus non est absolutio.

19 1. Obiectio quod Papa lacrando Indulgentias, seipsu absolueret.

Cccc Omilia

Solutur.

Omissis varijs responsionibus dicendum est, vt Pontifex consequatur Indulgentiam, satis esse, vt per modum solutionis & compensationis eam accipiat. Quâuis enim non possit seipsum absolueri, potest tamen, tanquam distributor thesauri Ecclesie, ex Christi & Sanctorum meritis accipere pro se compensationem, quâ Deo soluat. Ita Nauarrus notab. 20. num. 9. 10. 11.

2. Obiectio, quod actus iurisdictionis non possit operari in inuitum.

Obijcitur Secundò: Iurisdictionis potest exerceri in inuitum; potest enim quis etiam inuitus absolui ab excommunicatione, alijsque censuris: atqui Indulgentiæ non possunt conferri inuitis: ergo earum concessio non est actus iurisdictionis. Confirmatur: quia iurisdictionis non potest exerceri sine causæ cognitione: vnde etiâ in Sacramento Pœnitentiæ requiritur causæ cognitio. At Indulgentiæ conferuntur sine causæ cognitione. Ergo.

Solutur.

Respondet: Nô omnis actus iurisdictionis potest in inuitos exerceri, vt patet in Sacramento Pœnitentiæ; sed illud solum locum habet, quando ille actus non requirit necessariò aliquam dispositionem in sulcipiente; vt fit in absoluteione ab excommunicatione. Ad confirmationem: quando sententia nô fertur super aliquo facto particulari, sicut in Sacramento Pœnitentiæ; sed in genere & quasi sub conditione, non requiritur causæ cognitio; vt dum quis sic excommunicatur, si quis Clericum percusserit, sit excommunicatus: tales sunt omnes censuræ iuris. Indulgentiæ autem conceduntur in genere, & sub conditione; nempe, si tale opus preestitur; vnde non requirunt causæ cognitionem, nisi generatim; videlicet vt generatim causæ dignitas expendatur, propter quam conceduntur.

3. Obiectio, quod pœnæ Purgatorij nô subsint iurisdictioni Ecclesie.

Obijcitur Tertio: Pœnæ Purgatorij non subsunt iurisdictioni Ecclesie; atqui per Indulgentias liberamur à pœnis Purgatorij: ergo earum concessio non est iuridica absoluteio, sed tantum compensatio. Confirmatur: quia compensatio sufficiens est ad obtinendam remissionem pœnæ: ergo superuacanea est absoluteio.

Respondent quidam, Indulgentiam quatenus tollit pœnam iniunctam, esse absoluteionem iuridicam; sed respectu pœnæ quæ in Purgatorio luenda sit, esse solum solutionem. Verum hæc responsio non valet: nã Pontifex viuos etiâ à pœnis Purgatorij potest absolueri; vt colligitur ex Synodo Complutensi sub Sixto IV. vbi damnatur hæc propositio Petri Oxomensis, Papa non potest alicui viuo indulgere pœnam Purgatorij, id est, à pœna Purgatorij absolueri: indulgere enim propriè ad iurisdictionem pertinet. Vnde

Vera solutio.

Respondet: Debitum pœnæ Purgatorij, quamdiu homines viuunt, ad iurisdictionem Ecclesie pertinet, & ab eo potest Ecclesia directè viuos absolueri. Neque hoc mirum est, cum etiâ à debito pœnæ æternæ directè per sententiam iuridicâ absoluat viuos; vt patet in Sacramento Pœnitentiæ: habet enim *Claves regni cælorum*, id est, potestatem remouendi omnia impedimenta vitæ æternæ, vt Doctores interpretantur. In defunctos verò, iuxta veriore sententiam, iurisdictionem non habet. Ad confirmationem: Cōpensatio non sufficit ad pœnæ relaxationem, sed præterea opus est vt à iudice acceptetur, & reus propter illam absoluat. Vnde necesse est, vt vel Deus immediatè per seipsum hominem, pro quo exhibetur compensatio, à reatu pœnæ absoluat; vt fit in baptismo, & diu alius pro alio satisfacit: vel certè vt Vicarius ipsius quoto-

ritate diuinâ id faciat; vt fit in Sacramento Pœnitentiæ, in quo non solum est compensatio, sed etiam efficax absoluteio.

DVBIVM II.

Utrum Pontifex possit viuis dare Indulgentiam per solam solutionem ex thesauro Ecclesie, sine iuridica absoluteione?

Respondet: Possè, tum quia hoc modo conceduntur Indulgentiæ defunctis: tum quia Ecclesia habet plenam potestatem circa dispensationem sine absoluteione; sicut quando priuatus pro altero offert suas satisfactiones, quæ tamen alteri non valent, nisi ex congruo: satisfactiones autem Christi, quas Pontifex potest applicare, valent alteri ex condigno.

Nota tamen: Hunc modum concedendi viuis Indulgentias nô esse vsitatū: nam alter est, qui fit per absoluteionem, est efficacior & certior. Absoluteio enim efficaciter remittit reatum pœnæ. Applicatio thesauri solum offert Deo pretiū, vt ipse dignetur remittere: vnde solum valet per modum impetrationis; sicuti eum quis offert pretium pro captiuo.

20
Potest id
Papa.

Is modus
fit minus
efficax, &
incuriosus.

CAPVT III.

De effectu Indulgentiarum.

DVBIVM I.

Utrum Indulgentia solum valeant ad remissionem pœnitentiæ iniunctæ, an etiâ ad remissionem eius quæ erat iniungenda: & consequenter an valeant ad remissionem pœnæ Purgatorij, quæ pœnæ iniungenda respondet?

Suppono Primò: Indulgentias non valere ad remissionem culpæ mortiferæ, vel pœnæ æternæ; hoc enim tantum fit per Sacramenta. Vnde quod in quibusdam concessionibus Indulgentiarum legitur, per illam Indulgentiam dari remissionem culpæ & pœnæ, intelligendum est de adiuncto simul Pœnitentiæ Sacramento, quod semper coniungi, imò præcedere debet, saltem in voto, priusquàm Indulgentiam consequaris. Verius quoque est, eas non valere ad deletionem culpæ venialis, quia hæc requirit interiorè renouationem; vt alibi dictū est.

Suppono Secundò: Indulgentias valere ad remissionem pœnæ temporalis, quæ remissâ culpæ mortiferæ, vel venialis, luenda superest; non autem ad remissionem pœnarum siue civilium, siue ecclesiasticarum, quæ ad forum contentiosum spectant: quia alioquin disciplinam politicam & ecclesiasticam dissoluerent.

His positis: Caietanus opusc. 15. cap. 7. tom. 1. putat Pontificem quidem habere potestatem per Indulgentias relaxandi pœnas, etiam non iniunctas; tamen de facto omnes Indulgentias, quas cōcedit, esse tantum de pœnis in foro pœnitentiæ iniunctis. Idem tenet Petrus Soto lect. 2. de Indulgentijs; & quidam antiqui Doctores Scholastici, Albertus & Altifiodorensis.

Respondet & Dico Primò: Quâdo in formulâ exprimitur Indulgentias dari de pœnitentijs iniunctis, probabilius est eam solum extendi ad pœnitentiæ actu à Confessario iniunctas. Est ferè communis. Vide Nauarrum relect. de Indulgentijs, notab. 11. nu. 12. & Antonium Corduba qu. 7. propof. 3.

Probat Primò: Quia concessio Indulgentiarum strictè est interpretanda, etiam enim materia videatur fauorabilis.

21
Indulgentia non valet ad remissionem culpæ mortiferæ, nec pœnæ æternæ.

Nec culpæ venialis.

Nec pœnarum siue civilium, siue ecclesiasticarum.

22
Quid sonat de pœnitentijs iniunctis.